

Studená koupel. A velitelé mlčí

Antonín Rašek

Policisté jsou chváleni za dopadení zločinců, hasiči za statečné zákroky zachraňující životy a vojáci vyznamenáváni za účast v zahraničních misích. A všichni dohromady za obětavou pomoc při povodních. Přesto jim vláda chystá podobně studenou koupel.

Ač se ministři vnitra a obrany snaží zabránit nejhoršímu, těžko se jim podaří odvrátit, aby úsporná opatření nedopadla i na jejich podřízené. Nejhuř na vojáky. Nejen se mají jejich platy snížit o 10 procent, ale 15 procenty budou zdaněny jak odchodné a výsluhové důchody jako ostatním, tak i příspěvek na bydlení, **a to až 23 %**. K tomu je nutné připočíst i ztrátu hodnoty poloviny vojáků, což povede nejen ke snížení jejich platů, ale i k jejich dehonestaci.

Přitom armáda prošla úskalími mnoha ještě nedokončených změn. Reforma byla nutná, ale nemusela tak bolestně poznamenat osudy lidí a mohli jsme ušetřit až stamiliardy. Už v roce 1992 byla připravena varianta reformy o 25 tisících profesionálech. Vedení resortu obrany trvalo dekádu, než se k tomu odhodlalo. V té době zažili vojáci řadu i zbytečných reorganizací, při nichž se s nimi šibovalo jako s vagóny na dráze.

Přesto vojáci ukázali i lepší tvář armády, jakou by si občané přáli. Zvláště v zahraničních misích od Pouštní bouře po Afghánistán. Mnozí lidé mohou mít na tuto účast svůj názor, ale armáda se při nich opravdu profesionalizovala. Kladně byla přijímána i pomoc armády při katastrofách a havarijních stavech, kde se stala součástí Integrovaného záchranného systému.

Jak se proto mohlo stát, že rok od roku se přes všechny sliby nic vážnějšího nedělo proti korupci a zároveň plošně snižoval vojenský rozpočet, na což doplatili nejvíc vojáci? Co jsme se za tu dobu naposlouchali od politiků na vojáky za statečnost, odvahu a píli, aby v okamžiku, když se ocitli ve složité situaci, všichni najednou zmlkli?

Armáda je v roli otloukánka, kterého se nikdo nezastane. Takže vojákům nezbývá než zahrozit odchodem. Ale ani to nikoho k slzám nedojme. Řada i vysokých vojenských představitelů dává mezi čtyřma očima najevo svou nespokojenost. Ale také mlčí. Ve srovnání s politiky, kteří se nemají čeho obávat, oni mají strach. Vědí, že ozvat se jako velitel vojenského kontingentu v Afghánistánu generál Stanley Mc Chrystal, když nesouhlasil s Obamou, znamená se z armády odporoučet.

(Autor je sociolog)